

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границю:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 уд. Коперніка. — Експедиция місцева в Агенції Ляндовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Режлямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Односторонність поглядів.

I.

(с) Теперішня епоха, сьміло може по величати ся заколотом понять про суспільні основи. Заколот сей обіймає днесь не тільки поодинокі квестії, але розтягає ся на всі галузи публичного життя, почавши від елементарних понять, на яких ґрунтувався віками суспільний лад. Найвисше просвічені уми дають цілком суперечні відповіді на початок, на ціль суспільности, на конечні умовини існування і розвою суспільности. Як розличні є понятя, так ще більше різнородні і більше неясні подбуємо причини, котрими старають ся пояснити сей заколот, кождий толкує сю грізну появу загального заколоту після власного погляду.

Приклонники найширшої управи люду звальноють всю вину на пануючих, мовби то они дбаючи про свої династичні інтереси не звертають уваги на дійсні потреби суспільности. Оборонці монархічного абсолютизму видять знов в сильній і незалежній власті не тільки конечне услове суспільного порядку, але і одинокє спасенє; удержують они також, що теперішній антагонізм межі властями а підвластними викликалі шалені промахи провідників, що хотять радикального перевороту у всіх державах.

Таку саму суперечність поглядів додачуємо і на поли моральних основ. Корифеї безумовної свободи думок і віри кажуть, що теперішній хаос філософічних і релігійних понять походить з умислової неволі, однак коли розум відискає самостоятельну діяльність і незалежність, то се поверне єго до рівноваги, тверезости і ясности понять; деякі знову політики, що раді би уважати релігію яко средство до погамованя пристрастий суспільности, а не за учительку чеснот і за путь правди і спасеня, раді би задержати з релігії лиш

внішні єї обовязки не журячи ся о внутрішню суть і надприродну силу релігії. Всі ті погляди хоть як ріжні межі собою, мають то одно з собою спільного, що добачують причину зла в злій волі якоїсь часті суспільности.

Згодившись на таку основу, що зла воля певної часті суспільности впроваджує заколот і ріжні погубні події в суспільности, уважають всі нинішні реформатори за одинокє средство ратунку поборювати всякі надужитя і повдержувати свободу діланя всяких винувників. Таке однак поборюване хотьби було можливе, не усунуло би ніколи рішучо численних заколотів і непорозумінь, бо они спочивають в основі людської природи.

Жерелом заколотів і непорозумінь є вроджена чоловічому умови односторонність, котру зла воля підносить, але не творить. Кождий чоловік дивить ся нераз на ту саму квестію з иншого становища; в світлі ума повторяє ся то само що в фізичнім. Один і той сам предмет, коли глядять на него кількох оглядачів з осібних пунктів, видає ся їм иншим, хоть всіх їх очи звернені на той сам предмет.

Диспуті найбільшє учених о одній квестії нераз діаметрально ріжняться, бо не кождий міг дивити ся на ту квестію з одної точки, не кождий звертав увагу на ті самі власности і т. п. Щоденні обьяви публичного життя доказують рівнож односторонність людского ума. Найздоровіші і до глубини єства свого переняті чувством патріотизму суспільности ділять ся на політичні стороництва, з котрих кожде боронить нераз лиш малу частину правди і боре ся о ню з найліпшою вірою, дятого, що не добачує односторонности свого погляду. Ся так є, то кождий мусить признати, що зла воля і обставанє при блуді не становить одинокого жерела заколоту і непорозумінь, понеже зло се більше походить від тої так злим як і добрим людем

спільної прикмети, котру назвалисьмо односторонностию поглядів.

Другою дуже визначною ціхою людского ума, котра має великий вплив на цивілізаційний розвій людскости і на лад суспільности, є єго наклінність до наслідования. Не всі уми мають дар самостійної обсервації. Сяби так було, то на публичній арені по причині односторонности поглядів стирало би ся з собою тільки ріжних судів, з кількох віддільних становищ можна задивлювати ся на якийсь предмет. Однак спосібности людского розуму так є вивіновані, що ледво виїмкові розуми посідають незалежність погляду, а величезна більшість ступає на сліпо за чужим судом, з відси в об'ємі духа повстають немов планетарні системи, де сила і світло одного умислового сонця проводить много иншим умам, притягаючи до себе цілі товпи. Скільки разів з'явить ся якийсь талант і виголосить ледво частину якоїсь правди, а стає она нераз боевим окликом для кількох поколінь і доти з фанатизмом лунає єї слава, доки инший талант, споглянувши на той самий предмет з иншого становища, не потягне знов цілих мас в противнім напрямі.

Періодичні ті допливи і відпливи уподобань будь неуподобань мас людности відповідно до предметів, до яких відносять ся звуть ся модою, школою, публичною опінією або духом часу. Кожде таке божество, то річ всім відома, — поступає собі абсолютно, по тираньски а в додатку є все змінним і непостійним.

Легко добачити, що би ся стало з людскостию, з суспільним ладом, киненим на шаліючі філії людских бажань без досвідної руки в кермі, без провідної зьвізди. Стан передхристиянських суспільностей а ще більше теперішній стан країв, що правлять ся лиш публичною опінією, — дає рішучу на се відповідь. Щоби суспільність небула виставлена на газард заколотів, непорозу-

2)

Думки і пісні

АМВРОЗИЯ МЕТЛИНСЬКОГО.

(Дальше).

Кілька слів про ґенезу стихотворів Амв. Метлинського.

Про ґенезу стихотворів Амвросія Метлинського напечатав я доволі простору працю в видавництвах Академії Наук в Кракові п. з. «Charakterystyka i geneza poetycznych utworów Ambrozego Metlińskiego». Тут обняв я всі стихотвори поета, подав їх характеристику і ґенезу, старав ся вияснити, під яким вражінем стояв поет, коли з одної сторони величав царя а з другої виступав з завзятою ненавистію против Поляків. Ся перша черта замітна також у инших поетів, що жили в Харкові, як у Артемовского, Основяненка і Корсуна. Всі они звивають до вірности цареві а Корсун величає навіть царя батьком України. Можлива річ, що і Метлинський під вражінем товаришованя з сими поетами ударив в ту струну. Но не виключена річ, що на сю черту в письмах писателів харківского круга зложили ся також полекші, яких

дізнавало тогді українське письменство в Росії а дальше і сей факт, що Росія узнала офіційально самостійність української мови, печатаючи в «Журналъ министерства народного просвѣщенія» за рік 1838 (Том 17 і 18) перевід статії перемиского а описля львівского кривошанина Ів. Могильницького «Rozprawa o ruskim języku» п. з. «О русскомъ языкѣ» а дальше розправу Мих. Максимовича п. з. «Критико-историческое изслѣдование о русскомъ языкѣ», де висказано рішучо гадки про відрубність української мови від польської і російської. Розуміє ся, що на сю черту а дальше і на другу черту, ненависти против Поляків в поезії Метлинського зложили ся ще инші причини. Щоби вияснити ті причини а заразом подати в короткій ґенезу поезий Метлинського я печатаю короткій зміст моєї праці в тій формі, як єго надала краківська академія в своїм бюлетині (за падолист 1896 р.). Він заступить бодай в маленькій часті зміст моєї праці і познакомять читателя з єї результатами.

На початку моєї праці про Метлинського зазначив я, що польско-українська школа має ту заслугу для розвою українского письменства, що в творах єї поетів по раз перший в літературі виступає культ українских могил і сте-

пів, козацтва, бандуристів і українских пісень. Майже рівночасно з виступом поетів польско-української школи а дальше під їх впливом стремленє величаня України бачимо також в російській літературі а іменно в поезиях Рилева, Кольцова, в «Украинскихъ Мелодіяхъ» Маркевича, в повістях і поезиях Гребінки. Той літературний напрям мусів перейти до українского письменства і виступає виразно вперве в стихотворах Метлинського. Він осыівує українські могили і степи, українську минувшість, величає козацтво, виводить постати бандуристів, виступає против зрадників рідного краю. Попри сердечну любов до України, єї минувшини, козацтва, бандуристів, я бачу в поезії Метлинського одну ноту недостроєну ні до цілости єго поезий, ні до минувшини України, ні до сучасного положеня українского народа. Здавало би ся, що поет боліючи над Україною і плачучи за єї славою, ударить в пристрастних словах на виновників єї неволі, котрі почавши від Петра Великого укорочували єї права, знесли гетьманщину, зруйновали Січ Запорожску, завели кріпацтво. Думає би кождий, що Метлинський, подібно як Шевченко в своїм «Сні» або «Кавказі», писаних в кілька літ після виданя поезий Метлинського, виступить з всею силою против де-

мінь і згубних переворотів мусить она мати по при розум ще іншу і певнішу керму над людским розум.

Вісти політичні.

Адресу парламентарної більшости прийнято на засіданю парламентарної комісії в другім і третім читаню. Підчас дебати над адресою заявили репрезентанти християнско-соціального стонництва, ліберальної більшости, що не ставлять ніяких поправок. Президент міністрів гр. Бадені виголосив бесіду такого змісту: Правительство не бачить адреси меньшости, але аж п'ять адрес меньшости. Кожде правительство опирає ся на престольній бесіді, понимаю однак, що більшість не завжди може строго принорувити ся до престольної бесіди. Однак підсуваня тенденцій, які практикує меньшість супротив більшости, не можна допустити. Правительство не бачить в адресі більшости ніякого сліду федералістичного. Автономія знайшла вже свій вираз в престольній бесіді. Правительство стоїть на основі конституції, коли би однак річеві взгляди вимагали ревізії конституції, то правительство згодило би ся на сю річ. Уменьшене праць в Раді державній, а приділене їм сойма було би пожаданим. Після гр. Баденього адреса могла би поодинокими уступами перейти без дебати. Мова Баденього викликала дуже добре вражіне серед більшости.

Чеський намістник гр. Куденгове видав також інструкції до языкових розпоряджень, котрі є згідні в головних точках з інструкціями міністра судівництва. Президент міністрів гр. Бадені своєю промовою в палаті панів ослабив значно звісні інструкції в справі языкових розпоряджень. Інструкції говорять, що языкова рівноправність не тичить ся внутренного урядованя помежи властями, а гр. Бадені признав в своїй висше згаданій промові, що відносить ся она і до внутренного урядованя. На те говорять »Narodni Listy« що заяву президента належить закомунікувати властям, сли она має мати конкретне значіне. Самі слова не вдоволять Чехів.

Російський міністер судівництва виїхав до Иркутска, щоби завести в Сибірі суди присяжних. Ся подія буде не без значіня і для європейської Росії. Поступові днівники російські доbachують в тім побіду поступових засад.

Парляментарна комісія в прускім соймі відкинула з приділеної їй новелі о зборах і товариствах ті уступи, котрі дають поліції право розвязувати збори і товариства і забороняють лучити ся політичним товариствам, а приняла постанови новелі, котрі малолітнім забороняють брати участь в зборах і бути членами товариств.

В італійскім парламенті раджено над справою кольоніяльною в Еритреї. Міністер війни заявив, що годі коштом 7 мільонів лірів задержати теперішню окупацію Еритреї, на те треба 30 мільонів. Касално хоче Італія опустити, скоро приступити ся до нової організації кольонії.

Коли наступить опущене Касалі, то італійске правительство мусить порозуміти ся перше з правительством британским і єгипетским. Президент Рудіні потвердив, що правительство думає обмежити окупацію лише на Масаву. Сли палата не згодить ся на єго наміри, то він не міг би остати на своїм становищі.

З Атин доносять: Настрій є дуже пригнобляющий. Офіцири голосно виявляють своє невдоволенє до наслідника престолу. Обавляють ся, що наступлять поважні розрухи, коли наслідник поверне до Атин. Грецке правительство на візане Едема паши, щоби Греція сама вела переговори безпосередно з ним, освічило репрезентантам держав, що Греція повіривши вже давніше свої інтереси державам не видить причини вдавати ся сама в безпосередні переговори. Ціла воєнна добыча забрана Грекам підчас війни становить 17 пушок, 34.316 пушочних набоїв, 95 возів амуніції, 96 возів, 3.169 карабінів, 12.334 скринь набоїв карабінєвих і много иншого знарудя.

На Креті панують безперестанні суперечки і колотечі межі повстанцями. Виbrane повстанцями провізорично правительство не має межі ними ніякої поваги. На цілім острові володіє цілковита анархія. Різні громади повстанців взаїмно на себе нападають.

Новинки.

— **Вечерок музикально-вокальний**, який устроюють дня 27-го н. ст. мая с. р. (лат. Вознесєнє) в пам'ять XXXVI-их роковин смерті Тараса Шевченка в сали »Сокола« тернопільскі руско-народні товариства: »Руска Бєсїда«, »Руска Бурса«, філія »Просвіти« філія руского товариства Педагогічного і тернопільскі »Боян« — відбуде ся після такої програми: 1) Вступне слово — п. Дм. 2) Ніщинський »Закувала«, хор муж. з акомп. фортеяна. 3) Витвицькій »У єусїда«, форт. соль, п-на Р. 4) Лисенко »Гетьмани«, соль баритонове з фортеп., п. У. 5) Лисенко »Коломийки«, хор мішаний. 6) Деклямація * * * 7) Ст. Недільскій »Моя мати« і о. Нижанковскій »Нова Сїч«, хор муж. 8) Цитра * * * о. К. 9) Ф. Колесса »Улиця«, хори муж. і мішані. — Дохід призначений на Руску Бурєу. — Ціни місьць: крісла перворядні 1 зр., другорядні 80 кр., прочі 60 кр.; паркет 40 кр., партер 25 кр., галєрия 15 кр. — Початок точно о 8-ій годнії вечером. — По концерті комерс в реставрації Зиха (готель Пултшєрта).

— **Річні загальні збори філії „Просвіти“ в Тернополи** відбудуть ся дня 27 н. ст. мая с. р. (того самого дня, що вечерок в пам'ять Т. Шевченка) о годнії 3 з полудня в сали товариства Gwiazda. Виділ філії просить о численну участь членів і о заохоту знакомих, щоби як найчисленніше явили ся на збори.

— **Недільний відпочинок.** Магістрат міста Львова оголосив уже нові зміни в приписах намістництва, що відносять ся до недільного відпочинку і мають на цілі управильненє єго. Після 1-го §-у тих приписів праця в неділю є дозволена: 1) Пекарям до годніи 10-ої рано, а потім від 10-ої у вечер а продавцям хліба через цілий день; 2) цукорникам і медівникам до 10-ої рано, а продавцям через цілий день; 3) різникам

і продавцям дичини до 11-ої рано; 4) вирібникам вудженого мяса і ковбасникам до 10-ої рано, а продавцям до 10-ої рано і від 6-ої до 9-ої вечером; 5) фризерам, голярям і перукарям до 2-ої по полудни, а в часі карнавалу через цілий день; 6) молочарникам, а так само 7) цвіточникам через цілий день. Після §-у 4-го тих приписів праця при продажі товарів в торговельнім промислі дозволена є в неділю від 7-ої до 12-ої рано, а надто грайзлерникам від 7-ої до 8-ої вечером. Приписи о недільнім відпочинку в торговельнім промислі обовязують також особи, що займають ся в промисловий спосіб продажно артикулів живности, полудневих овочів, цукрових виробів і т. и., а також галєнтерійних товарів, коротких і літкових виробів з дерева і бляхи та всяких инших артикулів, продаваних на публичних площах і по сїнях домів або піддахах. Інші приписи нововиданих розпоряджень в справі недільного відпочинку остають ті самі, що давніше. Наведені зміни обовязують від 15-го с. м.

— **Субвенції від галицької каси оцадности** з ухвалєних за 1896/7 рік 18.000 зр. одержали між иншими товариствами і інституціями також: монастир львівскіх Василїянок на руский дівочий інтернат 200 зр., львівске товариство руских ремісників »Зоря« 100 зр., львівске товариство »Шкільна Поміч« 200 зр. і товариство »Руслан« 100 зр.

— **Фізінатскі іспити** перед екзамінаційною комісією в Кракові під проводом радника намістництва дра Меруновича зложили доктори всіх наук лікарських: Іван Юссе, Вав. Кєндзьор, Оток. Яяні, Юл. Любовидекій, Ром. Малачинскій, Юл. Петровскій, Каз. Савєр, Фрид. Симєн, Теодор Сєнєвцкій, Ант. Стасина і Дав. Штернбах.

— **З Наукового товариства ім. Шевченка.** Засіданє виділу товариства буде в середу 14-го (26-го) с. м. о годніи 6-тій в канцелярії товариства.

— **Процеси за вибори.** В суді повітовім в Борщєві, окрім дрібніших справ виборчих, має дня 28-го мая відбути ся розправа против 13 сєлян з Мушкатівки, обжалованих о то, що по виборах посла з IV-ої курії, дня 16-го марта, позвали писаря громадєского Левицького; лікарі сказали, що писар 19 день був хорий; обжаловані мають відповідати за § 411 з. к. Писар Левицькій є також обжалований, що стріляв підчас бійки і впакував кулю в тіло чоловіка, отже має відповідати за § 335 з. к.

Два сєляни з борщівського повіту, Микола Постій і Онуфрій Бідунька, мають ставати перед окружним судом в Тернополи. Они одержали від прокураторії державної акт обжалованя з 23 марта ч. 932 о §§ 279 і 283 з. к. Против тому актови внесено однак супротивленє, котре ще не залагодженє.

З гусятинського повіту дістали акт обжалованя від прокураторії державної в Тернополи о. Турула, парох з Увисли, і кільканайцять сєлян з той-ж громади о публичне насильство з § 81 з. к.

Жидачівскій суд повітовий засудив жидачского пароха о. совітника Николая Лукавецкого, адвоката дра Євгенія Олєсницького і нотаря Іларія Савчинського на 20 днів арешту або 100 зр. за противзаконне устроєнє віча і обиду правительственного комісаря, а дра Андроника Могильницького на 7 днів арешту за єсїванє в компанії жартобливой а для Поляків образливой пісьні народної.

— **В справі нешанованя руских сьвят** вїзван єтаниславскій єпископскій Ординарият всі де-

спотизму і кайданів... Мєтлинскій того не робить. Він звиває Українців до вірної служби царєви, до нищеня ворогів російского царєтва. (>До Вас«, >Пожар Москви«). Мєтлинскій їде навіть так далеко, що звиває російских і польских поєтів ємігрантів, щоби вертали до Росії і засьпівали голосну пісню:

»Край не малій в нас, великий в нас цар;
Щоб була-ж і пісня голосная!« (*Самогні піснї*).

По моїй гадці, та фалшива струна в поезії Мєтлинського відозвала ся під впливом творів Пушкіна і Жуковського. Користуючись студією проф. Третяка п. в. »Ślady wplywu Mickiewicza na роєзує Puszkina« перейшов я стан психологічний Пушкіна і виказав, як Пушкін і Жуковскій стали апотєозувати деспотизм і при тій нагоді вказав я на спорідненє поезий Мєтлинського з стихотворами Пушкіна »Клеветникамъ Россіи« і »Годовщина Бородина« і з стихотворами Жуковського »Пѣвецъ въ станѣ русскихъ войновъ« і »Русская слава«. Подібно, як у Жуковського, першим ворогом Росії в сїм віку був у Мєтлинського Наполєон, котрого неудачі в війні з Росією присьвятив поєт верш »Пожар Москви«. Сей верш єсть перерібкою поезії Челяковского

»Велика Панахида«, печат. в р. 1829 в збірнику поезий »Ohlas pisni ruskych«; єї надав Мєтлинскій оригінальну форму а по части тенденцію в дусї поезий Жуковського. Другим ворогом границь російского царєтва, по гадці Мєтлинського, єуть Поляки, до котрих, відносить ся поєт з неохотою а подекуди з ненавистію. (>До Вас«, Рідна мова«. В верхах »Гулянка«, »Підземна церква«, »Рідна мова« згадує поєт про кроваві і печальні боротьби України з Польщею в XVIII. віді. Було би зовсім зрозумілою річю, колиб Мєтлинскій звернув був свої ємпнатї до козацтва, однак думаю, що поєт міг здержати ся від єяня ненависти против Поляків тогди, коли рани їх по недавнім повстаню були ще не уговні. І тут писав поєт під впливом Пушкіна і Жуковського а в значній часті під впливом »Історії Руссов« псевдо-Кониського, переповненої видумками і перекручуванями, котра вплинула некористно не лише на тенденцію поезий Мєтлинського, але також Шевченка і на українську історіографію.

По моїй гадці, неможливою єсть річю, боронити Мєтлинського за величанє деспотизму, то однак тягар єго вини мусить бути меньший, коли поглянемо на метаморфозу геніяльного Пушкіна, що в виду російских відносин, в на-

дїї полєкшій ліберальних для свого народу, став ворогом своїх давних, загально людских ідеалів. Чи не надїв ся Мєтлинскій тою фалшивою струною дїпняти полєкші для свого бідного, в кайдани кріпацтва вкиненого народу, полєкші для розвою духового житя України?

По при вплив російської літератури на провідні ідеї Мєтлинського, виджу також єї вплив на концепцію деяких стихотворів поєта. Так стихотвір Мєтлинського »Спрїтка« (>Дитина-спротина«) єсть високо артистичним наслідванєм поезії Козлова »Деревенская спрота«, хоть сам початок нагадує також поезію Жуковського »Воскресное утро въ деревнѣ«. Верш Мєтлинського »Старець« нагадує Жуковського »Пѣсьнѣ бѣдника«. Вкінци стихотвори Мєтлинського »Кладовище« і »Смерть бандуриста« писані під впливом поезий Маркевича »Платки на козацькихъ крестахъ« і »Бандуристъ«.

В другій частині моєї праці виказав я з яким пієтизмом відносив ся Мєтлинскій до мови свого народу і до єго піснї, в котрій найшов богате жєрело поєтичного натхненя. Смуток, котрий пробиває ся в поезиях Мєтлинського, єсть по моїй гадці відзвук української народної поезії. В піснях народних єїдають на трунах

канальні уряди епархії, щоби они до 15-го червня с. р. предложили консисторії списи місцевостей, де в рускі свята відбувають ся торги і ярмарки на худобу. Епископска консисторія рішила звернути ся до правительства з просьбою перенесенє торгів і ярмарків з руских святаочних днів на будні, тому що ярмарки і торги в святаочні дні понижають наш церковний обряд і підкопують релігійні чувства та моральність народу.

— **Епархияльні синоди церковні** відбудуть ся в осени с. р. також в Перемишлі і в Станиславові. Головною цілю скликаних тих синодів є торжественне оповіщенє потверджених св. Отцем Папою римским постанов лівського провінціального синоду з 1891 року. Постанови ті напечатано вже і за оплатою розіслано по парохіях.

— **Панна Саломея Крушельницка**, котру zaangażовано недавно до опери в Сан-Яго, має бути zaangażована на 1-го грудня с. р. до участі в премієровім представленю опери В. Желеньского «Гопляна» в Варшаві. Після інформацій Еога музусци-ого ведуть ся вже переговори в справі представлення тої премієри поміж дирекцією варшавських театрів і п. Желеньским. В уложєнім вже пляні обсади поодиноких роль наших артистич-співачці визначено ролю Баллядини.

— **Чудом спасло ся дитя**, на котре оногди за Устріками наїхав залізничий поїзд. Мале стояло на шляху поміж пинами і з пальчиком в устах дивило ся на зближаючий ся поїзд, котрого машиніст, спостерігши дитину, не міг уже задержати. Поїзд здержав ся аж тогді, коли дитя було вже під ним. Глядять за пошарпаним тільцем, а тут — чудо! Мале лежить на землі, усе з пальчиком в усточках...

— **Отворенє двох клінік у Львові** іменно внутрішніх недуг д-ра Глюзінського і хірургічної д-ра Рідігера відбуло ся 25-го мая перед полуднем в салях викладових спеціальних будинків. Др. Глюзінський виголосив виклад «О терапії», а др. Рідігер говорив о історичнім розвою осмотрювання ран від гомеричних часів почавши аж до дня нинішнього.

— **Загадочна смерть.** Адольф Кунен, властитель дрогерії в Станиславові, виїхав недавно до Войнилова, де був власителем аптики, котру винаймав. Полагодив там рахунки з віднаємником своєї аптики, по вечери вернув до свого мешканя а почувши болі жолудка, почав кликати о поміч, думаючи, що є отроений. Лікар прибув вскорі, але Кунен вже переставив ся на тамтой сьвіт. Пльняна поголоска говорить, що Кунен був в невідрадних відносинах маєткових, і проте сам позбавив ся життя.

— **Цікаве обчисленє.** Після рахунків видав в р. 1895 один гектар землі засіяний пшеницею в Галичині східній на панських 9 метричних сотнарів, на хлопских 7½ метр. сотн. Засіяний житою на панських 7 метр. сотн., на хлопских 5½ метр. сотн. Ячменем 10½, ячменем на хлопских 9. Вівсом на панських 9, вівсом на хлопских 7. З такого самого кавалка, що у пана видає 100 метр. сотнарів пшениці, збирає хлоп не цілих 83 сотнарів. Коли зрахуємо на гроші, виходить ось як: 1 гектар засіяний пшеницею приносить великій посілости пшениці за 57 зр. 27 кр., хлопській посілости пшениці за 43 зр. 30 кр. Житою паньскій посілости приносить жита за 44 зр. 50 кр., житою хлопській посілости приносить жита за 36 зр. 80 кр. Ячменем паньскій посілости приносить ячменю за 51 зр., хлопській за 44 зр. 56 кр. Вівсом приносить паньскій посілости вівса за 46

зр. 30 кр., хлопській посілости за 37 зр. Пани і хлопси господарують межа о межу, а прецінь ріжниця така значна. Причиною сего є, що на паньских ланах розвели розумнійшу господарку як на хлопских загонах, котрі чим раз маліють.

— **Злодії** стають послідніми часами дуже зухвалі у Львові. Перед кількома днями закрив ся крізь вікно злодій до мешканя пані Софії П. при ул. Шопена ч. 5. Папо П. збудив якийсь шелест і наглий блеск сьвітла. Спершу гадала, що горить, а то злодій присьвічував собі нічною ліхтарнею. Пані П. почала кричати і дзвонити і то сполошило злочинця. Утік тою самою дорогою, якою ввійшов до мешканя. Вікно отворив шпурком. То спосіб тяжкий, але знаний фаховим злодіям. — В п'ятницю в ночі отворили якісь невисліджені злочинці дібраним ключем склеп з паперами Чайковського і Келбусевича в ринку, Паперів не брали, але украли 20 зр. готівки, що єї полишив купець в ляді.

— **Славний на цілий сьвіт діамант**, що знаходив ся доси в Гайдерабаді (в місті в Передніх Індиях) а тепер був призначений на ювілейний дар для англійської королеви, украдено зі скарбця, лишаючи на єго місці такий сам, але не зовсім, бо... фальшивий. Сєся крадіж, розуміє ся, викликала сензацію.

— **Патріотичні злодії в Італії.** Середноівча розбійнича романтика ще не перевела ся на сьвітлі. Недавно тому всунули ся ночью два злодії до помешканя писателя Гавриїла д'Аннунціо. Видко хотіли набути собі дєщо з дорожочніностей, коли слячий в сусідній комнаті поет пробудив ся, прискочив до дверей і закликав: «Хто шукає за мною по ночі? Ви ошибаете ся, ту мешкає Аннунціо!» — «Аннунціо?» закликали злочинці — великий поет? — «Так, власне я!» відповів автор «П Ріасеге» і звинув ся спокійно в колдру. Злодії зложили сєйчас свої знаряди і добичу у стіп поета, поклонили ся аж до землі і перепросили, що сьміли єго непокоїти. І відійшли гордо в своєє, бо виділи свого найбільшого народного поета. То вєсь оповідає Daily Telegraph і додає ще, що не легко знайти щасливіших від тих людей, котрі змогли оглянути свій ідеал, хочби і в нічнім платю.

— **Жадоба богацтва і темнота.** Наш галицький християнин не є так дуже дурний, як кому здає ся, коли навіть в края дуже цивілізованих може лучити ся випадок, який зараз опишемо. В Кальтезерзе в Тироли від довшого часу є снує ся по почах і глядає за скарбом якийсь Антін Санін, котрий убрав собі в голову, що в Кальтезерзе є закопаних і замурованих 80 мільонів. Бідачиско по кілька ночий тижнево копає в поті чола і шукає скарбу серед чародійних церемоній. Кількох сельських штуркарів пошились в нічних духів, і указують ся від часу до часу і додають єму надії. Около рана находить глядач звичайно скринку або горнець, наповнений черепом або старим залізом і т. д. і таскає домів, щоби там серед заклїть пробувати, чи не переменять ся в золото або в єрібло. На жаль, доси якоє єму не удає ся штука.

— **Всячина.** Дня 24. мая рано найдено при ул. Гісовій ч. 4 в кирниці тіло служниці Терєє Владик, числячої 23 літ. Слїди смерти були надто явні, щоби думати о ратунку. Причина смерти не звісна, може заходити самоубийство, а може і простий випадок. Владик терпіла на недугу сьв. Віта і здає ся підчас єї нападу дістала ся до кирниці. — В Перемишлі зайшов страшний випадок. В неприсутности судового возьного Фіголя і єго домівників кільквітне дитя найшло єрники і запалюючи їх, бавило ся. Почала на-

литися ціла пачка, а від того заняла ся одіж і нещасне дитя спалило ся живцем. — В Тарнові служниця Вігдора Файвля, сповнила поганий злочин. Кинула свою 9-літню, живу донечку з П-го поверха до кльовету. По двох днях видобуто дитя на пів вже щурами пожерте. Виродну матір увязнено. — В Коломиї жовнір 24. п. п. сповнив вчинок дикого брутальства. Стрінувши на улиці жидівського зарібника, а коли той случайно потрутив єго в рамя, кинув ся на него — і пробив єму багнетом груди. Удар перейшов о кілька сантиметрів низше сєрця, задаючи нещасливому тяжку і небезпечну рану. Жовніра арештовано а раненого віддано до шпиталя. — Газети берлінські і иньші подали оногді фальшиву поголоску о смерти славного кс. Кнайпа. Поголоска оказала ся неправдивою. Кс. Кнайп живе і має ся гаразд. — Фатальний пожар лучив ся в Нижнім Новгороді в Росії. Спалило ся 108 домів, а підчас пожару втратило житє три особи; шєстеро людей попарило ся тяжко. — В Одєї, в приоті для убогих, померла сими днями сєлянка О. Громогласова в віці 120 літ. До послідної хвилі тїшила ся добрим здоровлєм.

— **Ошибка.** У вчерашнім числі зайшла друкарська ошибка в новинці під заголовком: «Канонїчна візитація». В уступі місто: Ємінєнція приймають вєї круги і т. д., має бути Ємінєнцію приймають вєї круги і т. д.

— **Сьвідками денєрвуючої сцени** були минувшого тижня жителі Станиславова. Помічниця сторожа мійского, 19-літна дівчина, в приступі божевільности, видрапала ся на стрімкий дах ратуша і зачала по нїм проходжати ся. Сїдала на ринви дахові і оказувала охоту скочити в діл. Старали ся намовити єї до повороту, але то нич не помагало. Божевільна утїкала по даху — і тільки чудом, що не упала на діл. Доперва по добрій пів години удало ся огневому стражникови Іванови Пасічному хватити єї несподівано над краєм даху на впів і з нараженєм власного життя притягнути борикаючу ся божевільну на стрих.

Іменованя перенесеня, відзначеня і конкурси.

— **Іменованя.** Є. В. Цєсар удїлив примарєви загального шпиталя краєвого у Львові д-рви Зембицькому титул професора. — Львівський ц. к. висшій суд краєвий іменував авскульгантами практикантів судових: Стан. Дидушиньского, Володисл. Кузіньского, Ів. Вислоцкого, Генр. Корженевського, Тад. Потоцкого, Фран. Кратохвиля і апліканта краєвого Виділу Стан. Зьолковського. — Президент висшого суду краєвого у Львові іменував ведучого книги ґрунтові при повітовім суді в Жовкві Апол. Кочерского ад'юнктю уряду книг ґрунтових при львівськім суді краєвим.

— **Перенесеня.** Львівський висшій суд краєвий переїє ведучого книги ґрунтові Ів. Свидзінського з Ходорова до Жовкви, а Йос. Філяра зі Стрия до Ходорова.

— **Відзначеня.** Цєсар надїлив старшого прокуратора Филипа Воронєцкого у Львові титулом і характером радника двору.

— **Конкурс.** Виділ краєвий розписує конкурс на дві стипендії по 250 зр. для тих, що хочать образовати ся на фахових дозорців ставових. Поданя треба вносити до дня 10. червня. Близні вїсти в Видїлі краєвим.

козаків зазулі і плачуть за ними, злітають ся орли і ворони та відправляють страшний козацький похорон. Той сам козацький похорон оспівав Метлинський в своїх поезіях. Вплив народних пісень замітний в поезіях Метлинського «Бабусєнька», «Козача смерть», «Стєп», «Смерть бандуриста». Метлинський оспівав рівнож одно народне повірє в стихотворі «Покотиполе». Се повірє послужило також мотивом для повісти Основяненка п. з. «Перекотиполе». Декотрі поезії Метлинського, як «Чарка» «Бабусєнька», а по части «Козача смерть», «Гулянка», «Пожар Москви», пригадують нам в стилістичнім укладі народні думи.

В третій частині праці підніє я слїди впливу польско-української школи на поетичні твори Метлинського. Що поет знав літературу польку взагалі, про се сьвідчать єго переллади поезій Міцкевича, Суходольского, Вітвіцького і Одиця. Апотеоза Кїїва, яку подибуємо в поезії «Підземна церква», поветала на рівні під впливом «Powiesci kozackich» Чайковського і поезій Рилєєва та Козлова п. з. «Кїєв». Крім далекого спорідненя поезій «Спис», «До Вас», «Гулянка» з стихотворами Падури, вплив того послідного поета а іменно єго думи «Сїрко» і

«До Днїпра» добачую в поезії Метлинського п. з. «Гетьман». В тих стихотворах крім спорідненя виступають також визначні ріжницї в поглядах на будучність козацтва. Падура і поети польско-української школи вірили, що козацтво поветанє на ново, що вернуть сьвітлі часи кінця XVI і полов. XVII. віку, коли Поляки злучені з козацким війском добували слави і побід: — Метлинський не вірить в поветанє козацтва.

В четвєртій частині виказав я вплив німецької літератури на поезію Метлинського. Поет переводить на українську мову поезії німецьких романтиків Кернера, Маттисона, Улянда, Анаст. Грина, Еленшлєгєра а в піснях і баладах Улянда находить Метлинський богате жєрєло для своєї поетичної творчости. Поезія Улянда «Hausrecht» дала зміст поезії «До гостей»; верш «Trinklied» переробив Метлинський на поезію «Гулянка», балади «Die verlorene Kirche» і «Die sterbenden Helden» вплинули на поезії Метлинського п. з. «Підземна церква» і «Козача смерть».

Поетичну творчість Метлинського схарактеризував я тими словами: «Рамя, в котрих обертає ся поет, невеликі. Він сьпівак могил і

курганів. На них вказує поет і хоче будити у свого народу любов до України і єї минувшини. Метлинський не єсть навіть бандуристом, котрий би на взір українських дум оспівував чи то важнійших лицарів, чи поодинокі історичні факти. Єго пієня обертає ся тільки в єлегійних епоминах про славу українського народу. Як не широкі рамя поезії Метлинського, так невелика єго інвенція. Мотиви найліпших єго поезій взятї з російської, єсєкої, польської або німецької літератури. Однак Метлинський умів тим мотивам надати ориґінальну форму, ориґінальний кольорит, через що ті єго твори будуть все займати визначне місце в українськім письменстві. Піднести належить також гарну мову, в якій зложені ті поезії. Метлинському треба признати в українській літературі місце першого поета-романтика, що вплинув не лише на напрям літературний в відроджуючїм ся письменстві в Галичині, але також в поезіях Шевченка.

(Далі буде).

Розклад їзди на залізницях

після часу середно-європейського пізнішого о 36 минут від львівського, важний від 1-го мая 1897.

Поїзд	год.	приходить до Львова	Поїзд	год.	відходить зі Львова
особовий	7:30	з Сучави і Черновець	поспішн.	6—	до Підволочиск і Бродів
мішаний	7:50	з Янова	”	6:10	до Черновець і Сучави
особовий	8:05	зі Стрия і Лавочного	особовий	6:45	до Черновець і Сучави
”	8:15	з Тернополя і Бродів	”	8:40	до Кракова
”	8:25	з Сокаля і Ярослава через Раву	”	8:55	до Кракова в сполуч. з Н. Санчом і Розвадом
”	9:10	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Яслом і Равою	”	9:20	до Стрия і Лавочного в сполуч. з Хиром і Станиславом
”	10:35	з Ярослава	”	9:25	до Белця в сполуч. з Сокалем і Ярославом
мішаний	1:15	з Янова	мішаний	9:40	до Янова
поспішн.	1:30	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Загірєм і Хиром	особовий	10:05	до Підволочиск і Бродів
особовий	1:40	зі Стрия і Лавочного в сполуч. з Хиром і Станиславом	”	10:45	до Черновець і Сучави
поспішн.	1:50	з Сучави і Черновець	мішаний	1:04	до Янова від $15/6-31/6$ в свята
”	2:30	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	1:55	до Підволочиск і Бродів
особовий	5:20	з Підволочиск і Бродів	особовий	2:40	до Черновець і Сучави
”	5:25	з Белця в сполуч. з Сокалем і Ярославом	поспішн.	2:50	до Кракова в сполуч. з Равою і Хиром
”	5:45	з Черновець	особовий	3:05	до Стрия і Скольного
”	6—	з Підволочиск	мішаний	3:15	до Янова від $1/6-14/6$ і від $1/6-30/6$ щоденно, від $15/6-31/6$ в повседневні дні
Ніч			”	4:40	до Ярослава
особовий	6:55	з Кракова з Розвадом в сполуч.	Ніч		
мішаний	8—	з Янова від $1/6-14/6$ і від $1/6-30/6$ щоденно, від $15/6-31/6$ в повседневні дні	особовий	6:45	до Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Загірєм і Хиром
поспішн.	8:45	з Кракова	мішаний	7:05	до Сокаля і Ярослава через Раву
мішаний	9:01	з Янова від $15/6-31/6$ в свята	особовий	7:25	до Тернополя
особовий	9:10	з Сучави і Черновець	”	7:30	до Стрия і Лавочного
”	9:30	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом і Равою	”	8:50	до Янова
поспішн.	9:50	з Сучави і Черновець	”	10:30	до Черновець і Сучави
особовий	10—	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	10:50	до Кракова в сполуч. з Ярославом, з Розвадом і Н. Санчом
”	10:20	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хиром і Станиславом	особовий	11—	до Підволочиск і Бродів
”	12:10	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хиром і Станиславом	”	4:40	до Кракова в сполуч. з Хиром, Яслом, Розвадом і Н. Санчом
”	3:30	з Підволочиск	”	5:20	до Стрия, Лавочного і Хирова
поспішн.	5:10	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом і Яслом	”		

АНТІН ПІЗУНЬСКИЙ

Львів, Академічна 12.

Богато заосмотрений на кождий сезон

Магазин конфекції дамскої

порукає завжди наймоднійші Сукні до проходу, Костюми ранні, Матини, Шляфроки, Пенюари, Блюзки, Сорочки, Гальки з наймоднійших материялів, дешевше ніж деінде. 151 2—47

Руска справа

в роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Ціна 50 кр. в. а.

З пересилкою 55 кр.

Дістати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Ставропигійській.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупнї:

Світло церковне

вирост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ВИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах. 30—?

Прибори

і знаряди пчоларські: бляшані підкурювачки по 1-50, кліщі до рамок і сновів по 90 кр., ножі до плястрів по 75 кр., дротяні ситка по 50, 55, 60 і 65 кр., клітки на матки, коритка і т. п.

ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ

жезїзна торговля у Львові, пл. Капітульна 1. (напроти катедр). 150 1—1

Вже появила ся з друку

РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печенї, які тільки можливі: Волові, баранячі, вепрові і т. д.

Байцоване шпенок, роблене знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пизли і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустию і т. п.

Роблене вкусного набїлу і т. п.

Все в рускій мові.

Ціна 70 кр.

По надісланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спілка, Львів. Готель Жоржа.

Ц. к. упр. гал. акц.

9—?

Банк Гіпотечний

перенїс

КОНТОРУ ВИМІНИ

i

Відділ депозитовий

котрих бюра містили ся до тепер в мезанні власного будинку до льокалю фронтowego в партерї.

Відділ депозитовий

приймає владї и виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папери вартїстїї і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подїбно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховковї (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в річно, депозитар дістає в сталевїй касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійш заряджєня. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовим.

За добірне оружє. СРІБНИЙ МЕДАЛЬ.

Робітня рушникарска

В. Шадковський

С. Копчинський

у Львові, площа Бернадитська число 1.

Виробляє и удержує на складї випробоване мисливске оружє всіляких системів, як також перерабляє зі старих на найновїші системи.

Замовленя і репарації так в місци як і на провінції виконує скоро і старанно. 152 1—10

Строїтель

фортепянів і панїн

з довголітною практикою за границею при головних складах фортепянів Вп. Марек, Сейфарта et Чайковского і п. директора Мікулього приймає всіляку направи в місци і на провінції, також скорочує и політерує.

Ціни умірковані.

Осип Ганак,

Львів, ул. Галицка ч. 15.

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,

(I. поверх)

приймає всілякі замовленя і виготовляє їх з густом и елеганцією після найсвѣжїйших журналів.

49—?